

Kwaliteitskader Rijke Schooldag – Arnhem-Oost

Kader voor een rijke schooldag – op weg naar 10 uur extra ontwikkeltijd¹

1. Inleiding en doel

Dit kwaliteitskader ondersteunt scholen en partners van Arnhem-Oost bij het ontwerpen, uitvoeren en borgen van een rijke schooldag: een samenhangend dagprogramma vóór, tijdens en na schooltijd. De rijke schooldag vergroot de ontwikkeltijd (streefwaarde: circa 10 extra uren per leerling per week) en verbindt onderwijs met sport, cultuur, welzijn en ondersteuning (zoals huiswerkbegeleiding). De extra tijd staat niet los van het curriculum, maar sluit er inhoudelijk op aan.

Het kader is bruikbaar als intern werkdocument (teamreflectie en verbetering) én als beleidsmatige verantwoording naar bestuur en partners. Inclusiviteit is uitgangspunt: elk kind moet kunnen deelnemen, ook leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs of met extra ondersteuningsbehoeften.

2. Werkprincipes van de rijke schooldag

- 1) Samenhang: activiteiten zijn gekoppeld aan leerdoelen
- 2) Samenwerking: scholen (PO en VO), Sportbedrijf, Rozet, Natuurcentrum, Rijnstad, AM Support, Presikhaaf University organiseren een gezamenlijk programma.
- 3) Uitvoering: professionele begeleiding, veilige setting, structurele monitoring en continue verbetering.
- 4) Toegankelijkheid: geen drempels qua kosten, taal of ondersteuning; ook voor (v)so-leerlingen en nieuwkomers.
- 5) Duurzame borging: structurele organisatie, meerjarenfinanciering, afspraken en kennisdeling.
- 6) Tijd & ritme: spreiding van activiteiten vóór, tijdens en na schooltijd

3. Kwaliteitsraster (9 bouwstenen)

Niveau/Aspect	<i>Samenhang</i>	<i>Samenwerking</i>	<i>Uitvoering</i>
Microniveau	Microniveau – Samenhang	Microniveau – Samenwerking	Microniveau – Uitvoering
Mesoniveau	Mesoniveau – Samenhang	Mesoniveau – Samenwerking	Mesoniveau – Uitvoering
Macroniveau	Macroniveau – Samenhang	Macroniveau – Samenwerking	Macroniveau – Uitvoering

Het raster is bedoeld om een focus te kiezen. We leggen per bouwsteen vast wat werkt en wat beter kan.

¹ Gebaseerd op de bouwstenen van School & Omgeving (OCW, 2025) en de uitgangspunten zoals toegepast in Arnhem-Oost.

4. Werkwijze: kwaliteitscyclus

Elke bouwsteen wordt elke periode (8-10 weken) doorlopen in vier stappen;

- Stap 1 – Startvraag: wat willen we leren of verbeteren?
- Stap 2 – Doelen & acties: SMART doelen, afspraken, verantwoordelijkheden en planning.
- Stap 3 – Resultaten: uitvoering, opbrengsten, knelpunten, stem van leerlingen/ouders.
- Stap 4 – Bijstelling: wat zetten we door, wat stoppen we, wat starten we? Nieuwe startvraag.

5. Governance, financiën en risico's

Governance

- De uitvoering van de rijke schooldag valt binnen de kaders van het **Nationaal Programma Arnhem-Oost** en sluit aan op de gemeentelijke **pedagogische wijkaanpak**.
- De **programmastuurgroep** (afvaardiging van gemeente, schoolbesturen, welzijns- en cultuurpartners, sportbedrijf, natuurcentrum) bewaakt koers, samenhang en kwaliteit.
- Op uitvoerend niveau is de directeur van de school (samen met vertegenwoordigers kinderopvang en maatschappelijke partners) verantwoordelijk voor planning, uitvoering en monitoring.
- Elke deelnemende school of organisatie heeft een **aangewezen coördinator** voor de rijke schooldag, die als schakel fungeert tussen beleid en praktijk.
- De governance is gericht op **gedeeld eigenaarschap**: beslissingen worden genomen in samenspraak, met transparante rolverdeling en heldere communicatie.

Financiën

- De rijke schooldag wordt gefinancierd via een combinatie van middelen:
 - Rijksbijdragen (o.a. via het NPAO en OCW-impuls voor kansengelijkheid);
 - Gemeentelijke cofinanciering;
 - Bijdragen van fondsen en maatschappelijke partners.
- Schoolbesturen reserveren binnen de lumpsum ruimte voor:
 - **Professionalisering** van begeleiders en docenten;
 - **Vervoer en toegankelijkheid** voor alle kinderen (ook (v)so en nieuwkomers);
 - **Materiaal en ruimtegebruik** voor naschoolse activiteiten.
- Jaarlijks wordt een financieel overzicht per wijk opgesteld met inzicht in middelen, bestedingen en eventuele tekorten.
- Doel is **structurele borging**: geen tijdelijke projectfinanciering, maar duurzame inbedding in meerjarenplannen van school en gemeente.

Risico's

Risico	Beschrijving	Maatregel
<i>Personeelstekort</i>	Tekort aan gekwalificeerde begeleiders en docenten	Regionale samenwerking met opleidingsinstellingen; inzetten op bijscholing en hybride functies.
<i>Ruimtegebrek</i>	Beperkte capaciteit binnen scholen of wijkaccommodaties	Flexibel gebruik van wijkvoorzieningen, gedeelde planning met partners.
<i>Continuïteit en afhankelijkheid van projectmiddelen</i>	Tijdelijke financiering of afhankelijkheid van subsidies	Meerjarenbegroting, structurele verankering in beleidsplan incl. financiering
<i>Onvoldoende samenhang of regie</i>	Risico op versnippering tussen scholen of wijken	Gezamenlijke jaaragenda, vaste overlegmomenten tussen coördinatoren en directeurs
<i>Toegankelijkheid / inclusiviteit</i>	Niet alle kinderen kunnen deelnemen (kosten, vervoer, ondersteuningsbehoefte)	Centrale aanmelding zonder drempels, vervoersregeling, inzet wijkondersteuners en maatwerkbudgetten.

6. Bijlagen

- A. Kijkwijzer
- B. Bouwblad-sjabloon (Ingevuld)

A. Kijkwijzer Rijke Schooldag

Deze kijkwijzer ondersteunt begeleiders, (externe) docenten en coördinatoren bij het creëren van een veilige, activerende en stimulerende leeromgeving in de Rijke Schooldag

1. Veilig pedagogisch klimaat

Indicator	Waarneembaar gedrag	Reflectievragen
Open en positieve sfeer	Begeleider toont interesse, noemt leerlingen bij naam, luistert actief.	Voelen leerlingen zich gezien en gehoord?
Structuur en voorspelbaarheid	Vaste routines, duidelijke afspraken, herkenbare start- en afsluitmomenten.	Is er rust en duidelijkheid in de groep?
Positieve benadering	Complimenten, humor, empathie, herstelgericht reageren op gedrag.	Krijgen leerlingen vooral positieve aandacht?
Fysieke en sociale veiligheid	Ruimte is overzichtelijk; begeleider bewaakt veiligheid.	Is de ruimte uitnodigend en veilig?
Vaste begeleiders	Bekende gezichten, continuïteit in begeleiding.	Biedt de begeleiding vertrouwen en stabiliteit?

2. Activerende werkvormen

Indicator	Waarneembaar gedrag	Reflectievragen
Coöperatief leren	Leerlingen werken samen aan een taak met wederzijdse afhankelijkheid.	Bevordert de werkvorm samenwerking en denken?
Creatieve werkvormen	Rollenspel, expressie, onderzoekend leren, ontwerpactiviteiten.	Worden verschillende talenten aangesproken?
Keuzevrijheid	Leerlingen kiezen deels hun rol, taak of product.	Mogen leerlingen eigen keuzes maken?
Eigenaarschap	Begeleider vraagt: 'Hoe willen jullie dit aanpakken?' of 'Wat heb je nodig om verder te komen?'	Worden leerlingen uitgedaagd om mee te denken?
Afwisseling en differentiatie	Groepssamenstelling wisselt; taken zijn op maat.	Krijgt elk kind passende uitdaging?

3. Actieve betrokkenheid van leerlingen

Indicator	Waarneembaar gedrag	Reflectievragen
Initiatief en eigen inbreng	Leerlingen stellen vragen, doen voorstellen, leiden onderdelen van de activiteit.	Krijgen leerlingen ruimte voor initiatief?
Aansluiten bij interesses	Activiteiten sluiten aan bij thema's die kinderen boeien.	Herkennen leerlingen zich in de activiteit?

Constructieve feedback	Begeleider geeft inhoudelijke en sociale feedback.	Weten leerlingen wat goed ging en wat beter kan?
Persoonlijke aandacht	Begeleider maakt oogcontact, gebruikt naam, stelt korte vragen.	Wordt iedereen gezien en gewaardeerd?

4. Positieve hoge verwachtingen

Indicator	Waarneembaar gedrag	Reflectievragen
Geloof in groei	Begeleider spreekt vertrouwen uit in alle leerlingen.	Krijgt ieder kind de boodschap: 'Jij kunt dit leren'?
Leren van fouten	Fouten worden gezien als onderdeel van leren; begeleider normaliseert dit.	Is er ruimte om te proberen en te falen?
Expliciete verwachtingen	Begeleider benoemt helder wat succes betekent en waarom.	Zijn verwachtingen duidelijk en haalbaar?

5. Krachtige feedback

Indicator	Waarneembaar gedrag	Reflectievragen
Regelmatische feedbackmomenten	Feedback tijdens en na activiteiten.	Weten leerlingen waar ze staan?
Focus op zelfsturing	Feedback benoemt wat goed ging, wat geleerd is en wat de volgende stap is.	Wordt de leerling eigenaar van zijn leren?
Specifiek en positief	Concrete voorbeelden: 'Je hield goed rekening met je teamgenoot door...'	Is feedback specifiek?

B. Bouwblad sjabloon

Microniveau – Samenhang

Startvraag:

Hoe sluiten de activiteiten vóór/na school inhoudelijk aan op wat er in de klas gebeurt?

Doelen & acties:

- Ontwikkel per leerjaar thematische leerlijnen met koppeling aan basisvaardigheden
- Integreer executieve vaardigheden in de activiteiten (plannen, samenvatten, reflecteren).
- Maak voor elk blok een 'transferkaart' waarin staat wat leerlingen in de extra uren doen en hoe dit terugkomt in de les.

Indicatoren voor succes:

- Minimaal 80% van de activiteiten heeft een expliciete link met curriculumdoelen.
- Leerlingbetrokkenheid (observaties, korte check-ins) stijgt; absentie daalt.
- Leerlingen kunnen in portfolio's voorbeelden laten zien van transfer (bv. rekenvaardigheden bij koken).

Monitoring & evaluatie:

- Wekelijkse observaties door groepsdocent, begeleider en coördinator
- Korte leerlingpeilingen;
- Portfolio-check elke 6–8 weken.

Microniveau – Samenwerking

Startvraag:

Hoe betrekken we leerlingen bij de keuze en verbetering van activiteiten?

Doelen & acties:

- Start elk blok met een 'keuzemarkt'
- Organiseer voorafgaand aan elke periode meedoemomenten (micro-workshops).
- Zet leerlingambassadeurs in die feedback ophalen en voorstellen doen.

Indicatoren voor succes:

- diversiteit aan deelname neemt toe.
- Minstens 3 concrete verbeteringen per blok op basis van leerlingfeedback.
- Vergroting tevredenheidsscore (leerlingen) met $\geq 0,5$ punt per halfjaar.

Monitoring & evaluatie:

- Na elke periode feedbackrondes (QR-formulier)

- Periode gesprekken met leerlingambassadeurs

Microniveau – Uitvoering

Startvraag:

Hoe borgen we een veilige en activerende uitvoering door de dag heen (08:00–17:00)?

Doelen & acties:

- Introduceer het 'dagritme met duidelijke overgangen (welkom, instructie, keuze, reflectie).
- Train begeleiders op positief pedagogisch klimaat en inclusieve taal.
- Differentieer in werkvormen (coöperatieve opdrachten, keuzehoeken)

Indicatoren voor succes:

- Incidenten en uitvalmomenten nemen af; rust en taakgerichtheid nemen toe (observatie-instrument).
- Alle ruimtes voldoen aan veiligheids- en toezichtsnormen
- Leerlingen ervaren meer eigenaarschap ('ik kon kiezen / ik voelde me gezien').

Monitoring & evaluatie:

- Dagelijkse korte reflectie
- Kwartaalrapportage incident-/welbevinden-indicatoren

Mesoniveau – Samenhang

Startvraag:

Hoe stemmen partners (onderwijs en maatschappelijke partners) hun aanbod af zodat het elkaar versterkt?

Doelen & acties:

- Maak een gezamenlijk plan met thema's en 'ketenactiviteiten' (bv. museumbezoek → maaklab → presentatie).
- Zorg dat sport/cultuur/natuur ook expliciet cognitieve doelen ondersteunen (ritme = rekenen, drama = taal).
- Leg per activiteit de bijdrage aan onderwijsdoelen vast in een gedeeld format.

Indicatoren voor succes:

- Overlap in planning vermindert; 'witte vlekken' (doelgroepen/vaardigheden) worden kleiner.
- Leerlingen herkennen samenhang.

- Minimaal 2 ketenactiviteiten per blok met zichtbare producten/presentaties.

Monitoring & evaluatie:

- Gebruik van gedeelde planner;
- Kwartaalreview op doeldekking

Mesoniveau – Samenwerking

Startvraag:

Hoe houden we de samenwerking stabiel en rolvast, ook bij personele wisselingen?

Doelen & acties:

- Rollen- en escalatiematrix: wie beslist waarover en wanneer; vervangingspool/achterwacht geregeld.
- Gezamenlijk 'onboarding-pakket' voor nieuwe medewerkers
- Uitwisseling van good practices: netwerkmomenten

Indicatoren voor succes:

- Minder afzeggingen/uitval door rolonduidelijkheid; continuïteit blijft op peil bij wisselingen.
- Nieuwe medewerkers functioneren sneller zelfstandig (inwerktijd < 4 weken).
- Tevredenheid partnersamenwerking stijgt (netwerkscan).

Monitoring & evaluatie:

- Halfjaarlijkse netwerkscan
- Onboarding-checklist per nieuwe medewerker
- Evaluatie netwerkmomenten

Mesoniveau – Uitvoering

Startvraag:

Hoe professionaliseren we uitvoerders structureel?

Doelen & acties:

- Korte les-/activiteit bezoeken met feed forward en gezamenlijke reflectie.
- Zorgen voor beschikbaarheid data: deelname, doorstroom, welbevinden, resultaten, tevredenheid.

Indicatoren voor succes:

- Regelmatige cyclus van verbeteren zichtbaar in observatieverslagen.

- Data wordt elk blok gebruikt in het teamoverleg voor bijsturing.

Monitoring & evaluatie:

- Maandelijks observatierondes;
- Kwartaalrapportage data

Macroniveau – Samenhang

Startvraag:

Hoe verankeren we de rijke schooldag in school- en gemeentelijk beleid?

Doelen & acties:

- Neem rijke schooldag-doelen op in schoolplan en jaarplan; koppel aan gelijke-kansenbeleid.
- Sluit aan bij gemeentelijke jeugd-/onderwijsagenda's; maak afspraken over doorlopende lijnen (ko-po-vo-mbo-hbo)
- Leg in convenant vast: visie, doelen, verantwoordelijkheden en evaluatiemomenten.

Indicatoren voor succes:

- Herkenbare doorwerking in beleid en formatie; samenhang KO-PO-VO-MBO-HBO-maatschappelijke partners
- Beleidsdocumenten bevatten meetbare doelen en evaluatieparagraaf.
- Jaarlijks openbaar verslag van bereikte resultaten en leereffecten.

Monitoring & evaluatie:

- Jaarlijkse beleidsevaluatie
- Bestuurlijk overleg per semester
- Update convenant indien nodig

Macroniveau – Samenwerking

Startvraag:

Hoe organiseren we duurzame partnerschappen en gelijke toegang (ook voor (v)so-leerlingen)?

Doelen & acties:

- Financiering: geen ouderbijdragedrempels.
- Maak vervoer- en ondersteuningafspraken voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften.

Indicatoren voor succes:

- Toegang is aantoonbaar vergroot; deelname stijgt meetbaar.
- Kosten vormen geen uitsluitingsfactor
- Partners tekenen meerjarige samenwerkingsovereenkomsten.

Monitoring & evaluatie:

- Halfjaarlijkse inclusiviteitscheck (deelnamedata per doelgroep)
- Financiële doorlichting
- Partnerreview.

Macroniveau – Uitvoering**Startvraag:**

Hoe borgen we organisatie, tijd en middelen voor 10 extra uur ontwikkeltijd per week per leerling?

Doelen & acties:

- Fasering naar 6 → 8 → 10 uur extra per week; prioriteer doelgroepklassen bij opschalen.
- Roosteruitbreiding met ochtend- en middagblokken
- Meerjarenbegroting + risicoregister (personeel, accommodaties, vervoer) met scenario's.

Indicatoren voor succes:

- Opschaling verloopt gecontroleerd; bezettingsgraad activiteiten >75%.
- Budget en personele inzet zijn toereikend; uitval beperkt door scenario's.
- Jaarlijkse externe of collegiale visitatie op organisatiekwaliteit.

Monitoring & evaluatie:

- Per periode een capaciteitsreview
- Kwartaalrapportage opschalingsindicatoren
- Jaarlijkse visitatie.